

lem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. N. Hansen), at det er udarbejdet med særdeles megen Skjønsmhed og Snille; thi det har stillet Sagen saaledes, at der er Noget, der kan gives og tages bort til begge Sider, og skal der være Tale om, at en Lov af denne Art, som maa være en Overenskomstlov, skal blive særdig, er det meget heldigt, at flige Bestemmelser ere bragte ind iforveien. — Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgfreds (N. Andersen) tog virkelig fejl, naar han meente, at jeg havde sagt, at S. 9 er en Ubetydelighed. Det er den slet ikke; jeg har kun bemærket, at S. 9 var for mig ikke af den Betsaffenhed, at det for mig vilde være en ubetinget Hindring for at gaa ind paa Loven, om den tages bort; men jeg har derimod udtalt, at det er en Bestemmelse, der for mange Andre i min Stilling har den Betydning, at de ubetinget ikke ville gaa ind paa Loven, naar den tages bort. Dette stiller Sagen ikke saa lidet anderledes. Jeg troer for øvrigt, at det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgfreds ikke skjønner ganske rigtig, naar han mener, at de nuværende Fæstebønder og Jorpagtere, af Fæstejord ere i den Grad ude af Stand til at bestemme deres egen Interesse, og hvad der vedrører deres egen Stilling, at de skulde være udsatte for, at de ledede sig ude af forførende Jorddrotter. Nei, den Tid ere vi langt ude over, da Sligt var Tilfældet. Naar vi kunne staa jevnbyrdige, lige vel underrettede overfor hverandre her i Thinget, naar der er Tale om Fæstelove og andre Love, maane vi forudsætte, at Mænd, der ere i disse Stillinger i Samfundet, ogsaa maane være lige vel underrettede, naar der tales om deres gjensidige Interesser, om det er rigtigt at købe Gaardene eller ikke. Denne Betragtning har derfor ikke Gyltighed. Det kan jo tage sig sjønt nok ud i Dieblicket at fremsætte den; men vil man see nærmere derpaa, troer jeg, at den vil taale sin Betydning. — Endnu skal jeg kun her bemærke særligt paa Grund af hvad der blev anført af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther), at S. 8 jo egentlig ikke siger stort Andet end, at frivillige Overenskomster med Hensyn til Fremtiden staae de

Efterladte fuldstændig frit for. Jeg forstaaer saa overmaade godt, at det ærede Medlem ikke synes om en saadan Bestemmelse, eftersom han paa Grund af Almeenvæltets Interesses ogsaa vil tvinge Bonden til at købe, enten han kan og vil eller ikke. Efter min Mening er det derimod heldigt, at der er en Bestemmelse i Loven om, at den, som er Fæsterens eller Jorpagterens Efterladte, naar han ikke føler sig i den Stilling, at han vil eller kan indlade sig paa at købe, kan beholde Gaarden, idet han kan vedblive at være Fæster eller Jorpagter, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at der ikke er saa lidt Forskiel imellem at vedblive at være Fæster eller Jorpagter paa billige Vilkaar og paa den anden Side at være nødt til at købe, enten man vil og kan eller ikke, selv om man af Staten faaer en Creditkøbe til Hjælp. Forholdet stiller sig dog ganske anderledes, naar man skal købe og skal være nødt til at tage Papirer til en vis Priis, end naar man kan komme tilrette om en billig Overenskomst om Fæste eller Jorpagtning, og jeg skal ligefrem udtale, at jeg anseer det for en Ting, der særligt anbefaler denne Lov, at denne Bestemmelse medfører en vis Sandsynlighed for, at Overgangen ikke vil skee overvættets pludselig eller hurtig. Jeg troer, at det er heldigt med Hensyn til den hele finansielle Stilling, som kan prøvies af en saadan Lov. Jeg anseer det for en stor Fordeel ved dette fremfor det andet Lovforslag, der er til Behandling her i Thinget, at det her foreliggende stiller Sagen saaledes, at den først vil blive afgjort og afviklet efter en længere Tids Forløb og ikke strax eller øieblikkelig. Det er med Hensyn til Creditforholdene et Gode, at der derved stilles et længere Tidsrum til Naadighed til Overgangen end efter det andet Forslag. Det næste Punkt, som attraaies forandret ved Forslaget under Nr. 51, er det, at Jorddroctten kan beholde Gaarden som Selveiergaard, naar Jorddroctten og Fæsteren derom kunne blive enige. Her maa man dog virkelig indrømme, at naar Fæsterens Efterladte kan faae en Priis, der er fuldkommen jevnbyrdig med eller ligesaa stor som den, han efter al Sandsynlighed kan erhverve ved Auction, og naar han bliver enig